

7 Poslouchání zvuků lesa — lesní koncert⁵

Jak dokládají výsledky monitoringu běžných ptačích druhů, ptáci zemědělské krajiny u nás ubývají nejvíce. Jen od roku 1982 se jejich početnost snížila zhruba o třetinu. Mezi hlavní důvody úbytku ptáků zemědělské krajiny patří především změny ve způsobech zemědělského hospodaření a v celkovém přístupu ke krajině, zejména odvodňování mokřadních lokalit v posledním století nebo socialistické scelování pozemků. Také nástup chemie a rychlé mechanizace přispěl k poklesu početnosti celé řady ptačích druhů.⁸

Je vědecky dokázáno, že kontakt a propojení s přírodou pomáhá udržovat fyzické i psychické zdraví. Zvuk je přitom při kontaktu s přírodou zásadní. Při snížení jeho kvality upadá i propojenost člověka s přírodou. To může být zásadní problém v prohlubující se globální ekologické krizi – se snižující se propojeností s přírodou dochází i ke snížení proenvironmentálního chování a narůstající degradaci životního prostředí. Vezměte žáky z jara ven do přírody, do lesa a poslouchejte zpěv ptáků. Řekněte jim také, že rozmanitost i intenzita ptačího zpěvu ubývá a je možné, že jednou ptačí zpěv utichne zcela. U nás můžeme ptáky a jejich druhovou rozmanitost podpořit např. výsadbou remízů, druhově bohatými lesy, ochranou dravců aj.

Následující aktivita může volně navázat na předchozí hry – Na intuici/Slepou housenku.

CÍL: Ztišení, podpora vnímavosti, koncentrace, soustředění, propojení s přírodou, spolupráce.

ČAS: 40 min.

POSTUP: Pedagog vyzve žáky, aby si na chvíli zavřeli oči. Začnou opět pozorovat svůj výdech–nádech. Mohou počítat, do kolika při svém přirozeném výdechu a nádechu napočítají. Poté převede pedagog pozornost ke zvuku. *Slyší někdo proudění krve ve svém těle? Kručení v břiše? Tep svého srdce? Něco jiného? Vnímají rytmus? Pokud nic neslyší, které zvuky je ruší? Co slyší okolo sebe?* Nastane chvíle ticha pro naslouchání.

Po chvíli pedagog vyzve k otevření očí a sdílení, co kdo slyšel, cítil, vnímal.

Slyšel někdo ptáky? Šustění listů ve větvích? Vítr? Uvnitř lesa můžeme naslouchat úžasnému lesnímu koncertu, budeme-li vnímaví.

K hudbě lesa se žáci po skončení *lesního koncertu* mohou sami přidat s vlastním hudebním nástrojem nebo dokonce vytvořit vlastní lesní orchestr. Každý si vyhledá svůj hudební nástroj – dva klacíky jako ozvučná dřívka, lesní buben: kus klády + palička z menší větve, šustidlo 2 listy o sebe nebo větvemi, kamínky pro ťukání... Fantazii se meze nekladou. Dejte žákům 5 minut na nalezení vlastního hudebního nástroje a jeho odzkoušení. Svolte žáky do kruhu a nechte každého představit svůj nástroj. Poté kruh rozdělte na 3 části – mezi jednotlivými částmi utvořte mezeru. Poté vyzvěte žáky, aby všichni najednou spustili koncert. Výsledkem bude hluk a chaos.

Ukončete chaos a pedagog – dirigent vyzve k práci „orchestr“: *„Nyní hraje pouze pravá strana, připoj se levá, všichni se ztiší a nastoupí k nim střed...“* Dirigent různě utlumuje, zesiluje, zastavuje, připojuje jednotlivé sekce.

REFLEXE: Po ukončení se společně pobavte, jak kdo koncert vnímal. *Jaký koncert se žákům zamlouval? Podařilo se při dirigentově vedení proměnit chaos a hluk v libý koncert? Jak jsou žáci spokojeni s výslednou skladbou? Zahráli by ji i na veřejnosti? Co je při koncertu zaujalo?*

